

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

A szerencse kereke.

— Elbeszélés. —

Nagyanyától.

Kegyetlenül esik a hó, a szél hidegen süvít; az embernek attól kell félni, hogy a mint az orrát törüli, egyszer csak a kezében marad! Ez a szellemdus gondolat az öreg Sára asszony fejében támadt.

— És a mi kisasszonyaink mégis elmennek a bálba! No, van is hajszolás! alig jött meg a szobalány a szabótól, már meg a boltba futtatták.

— Hogy a haris vigye el a dolgát, — kiált fel Gyurka, ki a cselédszobában épen az urak eszímáit fényezte, — hát mi kell még minden ahhoz a bálhoz? hiszen a kisasszonyok már maguk is kétszer voltak Pesten, s én is kétszer voltam bent csak úgy gyalogosan; mindig azt mondták: még ez is mind a bálhoz kell! Mit gondol, Sára néném, tán az egész familia elmegy s ráadásul minket is elvisznek?

— Jaj te megkövesedett oktondi! már hogyan mennék mi olyan úri társaságba? No szép egy pár volnánk mi ott, én a főzőkanállal, te meg a seprővel vagy a kefével!

— Hogyan? — hát találja ki, Sára néni, maga úgy is azt szota mondani, hogy nekünk férficselédnek összevéve sincs annyi eszünk, mint magának egyedül. No, hát találja ki!

— Kitaláljam? Hát te egy sovány macskán nyargalva — a szentgellérthegyi bálba —

— Jaj, oda nincs belépti jegyem! oda csak olyan tisztas asszonyságok mehetnek, mint Sára néném! — Jaj! jaj! ne bántsa a fülemet, ugyis elég nagy, — inkább megmondom, hogyan mehetnénk el. Hát — maskarában.

— Elég maskara vagy te így is, — mondá Sára nevetve, midőn egyszerre klingklang! hangzott a csengetyü szava a belső szobákból.

— Uram teremtem! — kiáltott Sára ijedten, — talán még engem is elküldenek valahová . . .

— No hála Istennek, készen vannak a eszímák. Hanem most már vesd el magad, nehogy még rám is kerüljön a sor, — fel a szénápadlásra, kereshetnek, míg rám találnak! Aztán dolgom is van odafenn, szénát hányok le a tehéneknek. —

Most pedig tekintsünk be az uri szobákba Kriványi ur családjához.

Kriványi ur husz év óta egy nagy uradalom igazgatója volt, hanem azért mégis csak akkor beszélt magyarul, mikor a cselédeket szidta, mert — szerinte — ez a bár nyelv csakis arra való. Kedves életpárja, született Hohrnburg Ludmilla urnő, ha véletlenül egy magyar szót kénytelen volt kiejteni, egésznap rossz izt érzett nyelvén, mintha timsót nyelt volna le, — a mint ő magát kifejezte. Három nagyreményű gyermekök volt: Louis (Luj), Hortenze, Valerie, — és még egy árva leányrokonuk, kit a pap ugyan Erzsébetnek keresztelt, de ez a név a nagysáméknak igen erős hangzásúnak tetszett, azért, mikor a házhoz jött, elbérnálták Izának, ráparancsolván, hogy ezután erről értsen.

Jó tágas teremben vagyunk, hol nagyban foly a báli készüllet. Kriványiné, Hohrnburg Ludmilla ő nagysága már a keztyűhuzásnál van; boszusnak látszik, a mint séta közben föleröltetni iparkodik kövér kacsójára a kis keztyűt. Hortenze kisasszony a derékfüzöt szoritotta össze, hogy oldalesontjai szinte ropogtak bele. Valerie kisasszony feltornyozott és felborzalt fejére a fodrásznő ép most rakja az ál-fürtöket. A kisasszonyok lábán természetesen uj, piczi czipő volt, mi kegyetlenül szoritotta a tyűk-szemeket, — ehhez a derekat szorító füző, — így nem csoda, ha a hölgyek kevés szépsége egészen eltűnt a keserves torzkép miatt, a mit vágtak. Nem is tréfa-dolog ám az, állva, ide-oda tipegve öltözködni!

Épen szerencsésen befejezték az öltözködést, midőn a papa „Darf ich? Bejöhetek?“ kérdéssel belépett. Kriványi ur szép sűrű angolos arc-szakállal, simára borított ajkakkal, kifogástalan saloni öltözetben méltó papa volt a feleziczomázott leányokhoz.

Most hát készen voltak az indulásra, de jaj! mennyi mindenféle apró igazitanivaló akadt még! Erzsike, vagyis Iza ott repdesett köztük, teljesítve a sűrű parancsokat. Mondhatom, gyönyörű kis tündér volt, egyszerü barna perkál ruhájában, kipirulva az igekezettől, hogy kedves rokonainak mindenben inyök szerint tehessen.

— Az arany szelenczémet, Iza, — mondá a papa, s midőn kezébe vette, leereszkedő

mosolylyal folytatá: „Ne, maga se busuljon, nemsokára bálba mehet, az ispány és irnok urak akarnak egyet rendezni.“

— Ah, bagaria-bál! — kiáltott fel Hortenze orrfintorgatva.

— Pfuj! hogy lehet olyat mondani; az egész salon érzik a szagától! Iza, füstölöt! — parancsolá Ludmilla urnő.

— Nekem meg parfümös üvegsémet, sipitá Valerie, ugy téve, mint a kit ájulás környékez. Oh finom nevelési példányok!

Erzsike szép sugár szemöldeit sem vonta össze, hanem teljesített mindent, a mit parancsoltak. Mert a jó lélek mindig mérlegelte, mit tettek vele rokonai, — és szép lelke mindig úgy találta, hogy a „jó“ az, a mi a mérleget lenyomja. Igaz, hogy mikor a kisasszonykák nem akartak tanulni, azt szokták mondani: menjen Iza, vegye ő az órákat, hogy ne vesszenek kárba, — s ha a zongoramester jött, ismét Erzsike tanult, még pedig két óra hosszat, és minő örömmel! Ennek aztán az lett a következése, hogy a kisasszonyok semmit sem tudtak alaposan, mig Erzsike mindenben otthon volt. Hanem azért oly szerény vala a művelt leányka, mint a zöld fű közé rejtőző ibolya. Azonkívül minő gazdasszony volt a kis szentem! — ő járt az élestárba, kiadni a konyhára; a szép pupos fehér czipókat ő sütötte; utána járt a majorságnak; tejet fölözött, írősvajat köpült, — szóval, ő volt a ház jó szelleme.

De ne feledjük ki Louis urfit sem. Ez egy izmos, jól megtermett fiu volt; Isten erős tagokkal áldotta meg, mert az öklével könnyen leüthetett volna valakit. Ő már beszélt magyarul is, még pedig nagyon szívesen. Bármikor sokszor hallott a mamától és finom nővéreitől oktatásokat a művelt fiatal emberek magaviseletéről, — az bizony mind kárba vezett nála; sőt — rettenetes dolog! — egyszer kereken kimondá, hogy ő magyar fiu, az is akar maradni, tehát ne hívják őt Louisnak, hanem Lajosnak, — mely kívánság ellen természetesen a mama és a kisasszonyok egyesült erővel siettek tiltakozni.

(Vége következik.)

A furfangos Kilinkó.

— Népmese. —
(Vége.)

A furfangos Kilinkó Jankó mit, mit nem gondol, szerzett két rossz gebét, még pedig olyant, hogy a gerinceikkel aratni lehetett volna s oldalbordáikat egyenkint megszámlálhattad volna. Ennek a két gyönyörűséges paripának az a jó tulajdonsága volt, hogy akkor álltak meg, mikor nekik tetszett, és akkor indítottak, mikor épen kedvök tartotta. De fel is kantározta őket illendőképén sallangos szerszámmal: mind a kettőnek madzag-hám marta a szügyét s toldozott-foltozott csepü-kantárszár vágta a száját. Vett hozzá még egy vedlett fakó szekeret, a mi négyrétbe görnyedve járt s olyan szépen nyikorgott, mint a vén Runyi hegedűje, mikor könyörületre akarja indítani az emberek szívét.

Kilinkó Jankó ilyen jószágokkal indult a pokolba. De nem ment ám üres kézzel! Fogatott az apjával egy südő nyulat, szedetett az anyjával két zsák cserepet, s csináltatott a cigány kovácsnál egy nagy kalapácsot, — s miután mindezeket felrakta a szekérre, csak így indult el a hosszú útra.

Megy, mendégél hetedhét ország ellen, még az óperenciás tengeren is túl, csigaszaladással, hangya-nyargalással, bolha-ugrással, olyan göröngyös utakon, hogy majd kirázta a lelkét; tán ki is rázta volna, ha az a Kilinkóé nem lett volna! Hanem nincsen olyan hosszú ut, a melynek vége ne lenne, — így hát Kilinkó Jankó nagysokára mégis csak elvergődött a pokol kapujához.

Mikor itt megállt a két rossz gebe, Jankó leszállt a szekérről, hátára vette a két zsák cserepet, kezébe fogta a nagy vaskalapácsot, s a zsákokat úgy lezúditotta a pokol tornácza előtt, hogy annak megrendült a boltozatja, s minden ördög, apraja-nagyja, abban hagyta a munkáját, annyira megijedt. Kilinkó pedig elkezd szörnyűségesen csörömpölni, — vervén keményen a cserepeket a kalapácssal.

Kiszalad egy ördög nagy ijedten s kérde tőle, hgyy mit akar?

— Nem egyebet, — felelé Kilinkó, — mint itt kápolnát építeni s titeket a pokolból kipapolni. Azért csak hamarosan szedjétek össze a sátorfákat, s minden pereputtyos-

tul hurczolkodjatok ki, mert itt többé nem lesz pokol, hanem kápolna, a melyben én leszek a pap!

— Jaj, csak hagyj abba! a mit kívánsz, azt adunk!

— Jól van, — felelé Kilinkó; — adjátok ide a vasorru bábát, a ki itt spirituszban van eltéve.

A megrémült ördögök szives-örömost odaadták a vasorru bábát, — Kilinkó aztán feltette a vedlett fakó szekérre és elindult hazafelé.

De alig megy egy jó dülőföldet, utána szalad egy nagy kamasz, ökörfarkú, lólábú, szőrös-bőrös ördög.

— Hallod-e, Kilinkó, — kiáltott Jankóra, — nem addig van az! hanem a ki jobban tud szaladni, azé legyen a pokol ékessége, a vasorru bába.

— Nem bánom, — felelé Kilinkó, — erre is ráadom a fejemet; de van nekem egy kéthetes kis öcsém, az is jobban tud szaladni mint te, — hát én akkor hogy tudok?!

— Majd meglássuk, hány zsákkal telik, — mondja a nagy kamasz ördög; — hol hát az a híres öcséd? álljon ki a gyepre.

Kilinkó sem rest, kinyitja a tarisznya száját, kiereszti a südő nyulat, s ez ott hagyta el az ördögöt, a hol találta. Így újra a Jankóé lett a vasorru bába.

Megint tovább megy hát, de alig haladt egy jó dülőföldet, utána szalad egy másik nagy kamasz ördög, a kinek akkora füle volt, mint egy kétéves tinó lehuzott bőre.

— Hallod-e Kilinkó, — kiáltott Jankóra, — nem addig van az! hanem a melyküünk ezt a kilencz-mázsás vashuzogányt magasabbra bírja hajítani, azé legyen a pokol ékessége, a vasorru bába.

— Annak én oda se nézek, — felelé Kilinkó; — no hajtsd föl!

Felhajítja az ördög a kilencz-mázsás vashuzogányt, s az a hány mázsa volt, annyi napig ért le megint. Most Jankó is megfogja a végét, hogy majd fölhajítja, — bizony pedig megmozdítani se bírta volna. Fölnéz nagy keservesen az égre s egy álló óráig mindig a holdvilágra bámult. Már az ördög is megsokallta a dolgot s kérde tőle, hogy mit néz?

— Mit nézek? Hát látod-e azt a fényes udvart az égen?

— Látom, — feleli az ördög.

— No ha látod, hát tudd meg: ott lakik az én bátyám, a ki a Dávid bácsi kovácsa, — annak akarom ezt a buzogányt felhajítani, hogy kovácsoljon belőle tüzes istennyilát s vele aztán titeket egytől-egyig csapjon agyon!

— Jaj, csak ne tedd, — rimánkodott a nagyfülü ördög, — inkább vidd el a pokol ékességét, a vasorru bábát.

A furfangos Kilinkó Jankó eképen háromszor rászedte az ördögöket, övé lett a vasorru bába, a pokol ékessége, ki ott spirituszban vala eltéve.

Megy mendégél tehát hazafelé, de

most már nem szaladt utána több ördög, — mert egy ördög nem birt volna vele, kettőt pedig restelltek volna küldeni.

A királynak pedig ezen idő alatt se éjjele, se nappala nem volt; szüntelen azon törte a fejét: hátha elhozza Kilinkó a vasorru bábát a pokolból?

hátha még az ördögöket is meg tudja csalni? mit csinállok én a vasorru bábával, hiszen megöl förtelmes tekintetével, aztán még ráadásul a leányomat meg a felekirályságomat is Kilinkónak kell adnom! jaj, azt soha ki nem állom! — Ott búsul, ott töprenkedik a király karos-székében, eltakarva szemét kezével, hogy ne is lásson, hanem hogy annál jobban meghallhassa tanácsos embereinek

tanácsát, a kiket összehivott, hátha tudnának nagy bajában rajta segíteni. A tanácsosurak is törték fejüket, s végre azt mondták a királynak, majd kifőznek valami okosat, ha az a Kilinkó nem vesz oda a pokolban és vissza talál jönni.

Egyszer csak berohan lélekszakadva a lokáj és kiáltja:

— Felséges uram, jelentem alássan, megjött a Kilinkó Jankó a vasorru bábával!

Épen most kapaszkodik fel szekerevel a dobogóhidra!

Felugrik a király nagymérgeesen és rá rivalodik a lokájra:

— Be ne creszd azt a Kilinkót palotámba, hanem mondd meg neki:

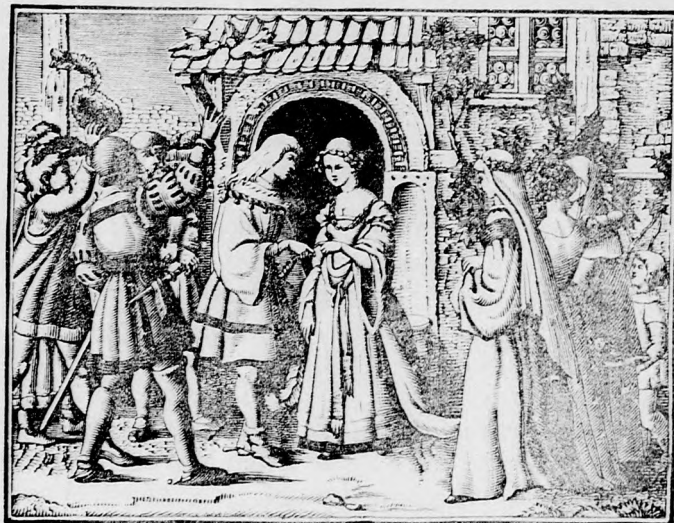
takarodjék vissza a vasorru bábával a pokolba, a honnan hozta.

Kiszalad a lokáj és már messziről intget, kiabál Kilinkónak:

— Fordítsd meg a szekered rúdját és csak vidd vissza a vasorru bábát oda, a honnan hoztad, azt parancsolja a király!

— Viszi biz a Belzebub! — mondá Kilinkó Jankó, fölkapott egy nagy szérüseprőt, és a pokol ékességét visszahajtotta a pokolba. Az ördögök egy nagy

forgószelet küldtek érette, melynek a közepébe, mint valami hintóba, szépen beleült a vasorru bába; egy garabonczás diák fogta a gyeplőt s meg sem állt vele a pokolig; a merre repültek, a jég elverte a vetéseket.

A király most tanácsosaival mindig azon gondolkodott, hogyan veszithesse el Kilinkót. Egyszer aztán mégis rájöttek a dolog nyitjára.

Volt ugyanis a királyi rezidencia kellő közepén egy muzsikáló száz öles kút; ennek a szépen szóló kútnak elromlott a muzsikája, mivel már száz esztendő óta nem tisztították. A tanácsos urak tanácsára tehát azt üzente a király Kilinkónak, hogy mindaddig oda nem adja neki leányát meg Meseország felét, míg a szépen szóló kút meg nem szólal, míg azt ki nem tisztítja.

Kilinkó Jankó erre csak azt felelte: legyen meg ő felsége akaratja, ő kész a kutat kitisztítani.

Ugyis lett. Kilinkó lebocsátkozott a száz öles kútba, hanem ezalatt a tanácsos urak a padlásról lehengettek egy rozsdás nagy harangot, s lezúdították a kútba Kilinkó Jankó fejére.

De nem úgy volt az megírva, hogy Kilinkó ilyen csunya véget érjen; mert ő — élvén a gyanuperral — szépen behuzta magát a kút pandaljába, s így mikor leesett az óriási földő, megfogta azt fülénél fogva s kihajította a kútból, mondván:

— Most melegem van, nincs szükségem a kalapomra!

A kút kávája mellett pedig ott állt a király, s mikor a harang kirepült és megint leesett a földre, úgy eltakarta ő felségét, mint mikor a gyerek bagósüveggel lefüleli a cserebogarat.

Meg is szeppent ő felsége, mikor egyszerre a sötét, szűk kalitkában találta magát, melynek se ajtaja, se ablaka, — s mit volt mit tenni, addig rimázkodott Kilinkónak, mignem ez leemelte róla a rozsdás nagy harangot.

A kiszabadult király többé nem is mert arra gondolni, hogy miképen tegye el láb alól Kilinkót, hanem felöltöztette őt parádés ruhába, lehivatta leányát, és az egész várnép jelenlétében mindjárt meg is tartotta a kézfogót.

Harmadnapra pedig Kilinkó Jankó és a királyleány elmondták egymásnak: én a tied, te az enyim, ásó-kapa sem választ el egymástól! Aztán országra szóló lakzit laktak s még most is élnek, ha meg nem haltak.

A huszár foglyai.

(Képpel.)

Tábor szélén járt a huszár
Egy szép nyári este, —
Nem mozog-e az ellenség?
Nézte, várta, leste;
Hát egyszerre dobogást hall
És három lovast lát,
Nosza ő is nekik rugtat,
Kirántva jó kardját.

Összecsapnak, cseng az aczél,
S egy pillanat mulva
Földön hever egy ellenség,
Mély sebben lehullva.
Még egypár percz, s a más kettő
Le van fegyverezve;
Rimázkodnak: életőknek
Legyen kegyelmezve.

„Mars előttem, szedte-vette!“
A huszár így mordul,
S karddal szerzett zsákmányával
A faluba indul.
Hej! szepegnek most a foglyok,
Tán még nyársba huzzák . . .
— Nem ismerik ők a *huszárt*,
Nem csoda, hisz' muszkák.

A faluban egy ház előtt
Megállnak pihenni;
Hát a huszár bekopogtat:
„Van-e inni, enni!“ —
„Van-e? Ejnye, hogy ne volna!
— Feleli a gazda, —
Szaladj, lányom, legyen gondod
Czipóra, kulacsra!“

Egyet perdül, kettőt fordul,
Hát már minden ott van;
Nyálok is fut a muszkáknak
Éhökben szomjukban.
„No szép húgom, — szól a huszár, —
Könyörülj meg rajtok,
Látod: kezök összekötve,
Mert én rendet tartok!“

És a leány a kulacsot
Mosolyogva fogja,
S a tüzvérű szőlőnedvet
Bő kortyokban osztja.

Felvidulnak a kozákok,
Áldják a jó sorsot,
Czárjokkal sem cserélnének
Kiszolgálást s kosztot!

A te ve.

(Képpel.)

Végtelen sivatag terül szemeid előtt; tenger az, hol a homok gyakorolja aszaló, izzó, megsemmisítő hatalmát. Nem mintha ezen homoktenger holt lenne, — nem! bogarak és szivós növények ott is találkoznak néhol. Hanem távolabb a naptól fehéritett teve- és lócsontok, melyeken az egyiptomi keselyük czivakodnak, azok is tanusítják, milyen megkérdelhetlen zsigori a sivatag mindennel, a mit életnek és éltetőnek neveznek.

A sivatag hajója nélkül, a mint a tevét nevezik, nem lehetne bejárni a sivatag belsajét, úgy mint a sivatag paripája nélkül annak terjedelmes széleit. S a mint a természet könyvének minden lapján nagy betűkkel olvashatjuk: „Czélszerűség és rend,“ — így mutatkozik ezen csodálatos czélszerűség a tevének teremtésében is.

A kérődő vagy hasított patáju emlősök közül a teve a legfontosabb Afrika és Ázsia forró égalji tartományai számára. Mert a teve, ámbár Európában is tenyésztik, mégis azon tartományokból származik, és pedig a kétpupú teve különösen Ázsiában, a Krim félszigetig van otthon, míg az egypupú, vagy dromedár, különösen Afrikából származik.

A dromedár, melynek csak egy pupja van, az igazi „sivatag hajója“. A tengeri hajóhoz hasonlóan szállit ő is terheket a sivatagon keresztül. Erős, ámbár ügyetlen, épen csak támaszul szolgáló lábain lépdel tova a rajta ülővel és terhével. Kevéssé hasított körmü talpa biztosan lép; lábnyi mélységre süpped néhol a homokba, s hosszú nyaka kis fejével mintegy emeltyüként szolgál. A rajta ülő komoly beduin mozdulatlan mint egy szobor, s úgy haladnak tova a végtelen homoktengeren, míg az imádkozás ideje elérkezik. A muzulmán nem mulasztja el az imázást semmiféle körülmények közt sem. Megállitja hű, türelmes tevéjét, leszáll, a

homokba szúrja hosszú dárdáját, leteríti tarka szőnyegét, rá térdel, arczzal kelet felé fordulva, s ájtatosan végzi imáját, míg a teve, melynek egyik első lába fel van kötve, nyugodtan áll és vár.

Miután gazdája elvégezte imáját, előveszi tarisznyáját, s elkölti sovány ebédjét, mely száraz kenyérből, vöröshagymából és

végre esemegéül néhány datolyából áll, ezen ebédet hiven megosztja tevéjével, — de aztán ő viz-kulacsából iszik egypár üdítő kortyot, a tevének pedig csak saját vízkészletével kell beérnie. A teve szintén a kérődő

állatok közé tartozván, négy gyomra van, s a negyedik sajátzerű sejtlikas víztartóval van körülveve, melyből az állat szükséglete szerint vizet vesz be gyomrába. Ezen víztartót közönségesen viz-gyomornak nevezik, és sokféle téves magyarázatot és leírást olvashatni és hallani ezen víztartóról.

A teve például, — mint még néhány év-tizeddel ezelőtt tanították — nem nélkülözheti a vizet hetekig is, csak néhány napig; friss és harmatos vagy nedves takarmány mellett valamivel tovább. Afrika sivatagaiban, így beszélnek az utazók, 3—4 nap múlva már nagyon epednek a víz után, s óráról órára gyengébbek és bágyadtabbak lesznek, ha nem lelnek forrást, vagy ha nem kapják ki részöket a víztömlőből. A tevehajcsárok szívesen megengedik tevéiknek, hogy valami forrásnál vagy kutnál, vagy legalább füves helyen egy napig pihenjenek, három napi járás után.

Azt is mesélték azelőtt, hogy a sivatagokban utazók, ha már semmiképp sem tudják kiállni a szomjúságot, levágják a tevéket és az azoknak gyomrában lévő vízzel mentik meg életüket, mert azon víz egészen tiszta és romlatlan. Azt ne higyétek, ifjú barátim. Ez is csak természetrajzi mendedonda. Mert a víz a teve gyomrában meleg, és a mint levágott tevéknél meggyőződtek, már kevéssel az ivás után annyira össze van vegyülve a gyomor-nedvvel, miszerint undorító szaga és íze van. Hanem a legnagyobb szükség esetében leszúriák a tevét s megiszszák meleg véréit.

Azon tevék, melyek termékeny vidékeken élnek, igen nagy puppall birnak s nem olyan alkalmasak a teherhordásra, mint a soványak. Sőt az igazi sivatagi tevéket különösen nevelik e célra: kevés, de tápláló eledelt kapnak és inni csak minden harmadnap.

Ugy mint a lovaknál, — a tevéknél is nagyon különböző a teherhordók és nyergesek ára. Egy teve rendszeren 6—8 mázsát visz, s a míg rá rakják a terhet, addig térdelnie kell neki. A nyerges teve könnyebb és gyorsabb járatu, gyakran lépést kell változtatnia, hogy a rajta ülőt ki ne fáraszsza annyira, s még egyszer annyi az ára, mint a teherhordónak. A nyerges teve árát fokozza annak könnyű járása, s azért mondják

a keletiek, hogy olyan gyöngéd járasu legyen, miszerint egy teli viz-csőbőrből, melyet hátára tesznek, egy csepp se loccsanjon ki.

Az is tévedés, hogy a teve oly igen nagyon báránytermészetű jó teremés. Korántsem, ő inkább nagyon szereti a kényelmet, s ha abban megzavarják, néha nagyon bokros is tud lenni. Ha nem tetszik neki indulni, vagy más valami szeszélye van, akkor felfujja száját s kifordítja széles, vastag ajkait és akkor igazán borzasztón néz ki.

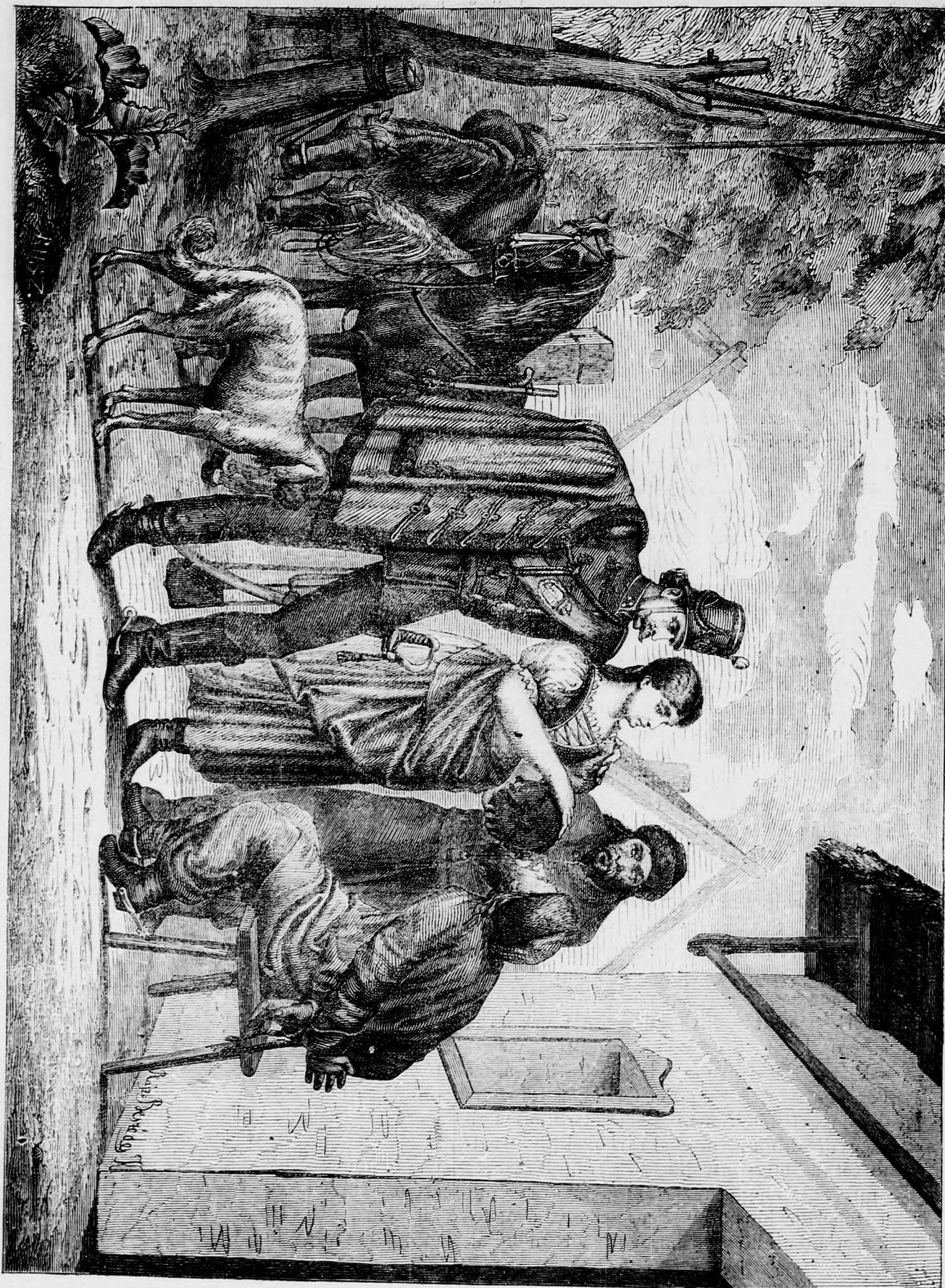
A teve nem igen okos állat. Hogy a vizet már távolról megérzi, valamint hogy nyugtalansága által előre jelenti a számum vagy sivatagi szél közeledését, ez csak érkeinek élességét és ösztönét bizonyítja; mert az ösztön csak czélszerű cselekvés, a czélnak tudata nélkül. Hanem mind a kettő megbecsülhetlen tulajdonság egy olyan állatnál, mely a távoli Darfúr Egyiptommal, és Marokkót a majd 300 mértföldnyi távolságu Guineával összeköti.

Második képünkön egy, ama szörnyű, halálos sivatagi szél, a számum által megtelepített karavánt látunk. Állatok és emberek minden módon igyekeznek a finom homoktól, melyet a szél tömegesen magával sodor, szemeiket, és a szél forró lehelletétől tüdejüket megóvni: lefeksznek s betakarják arcukat, — és midőn a vihar elmúltával ismét indulni akarnak, néha félig be vannak temetve homokkal.

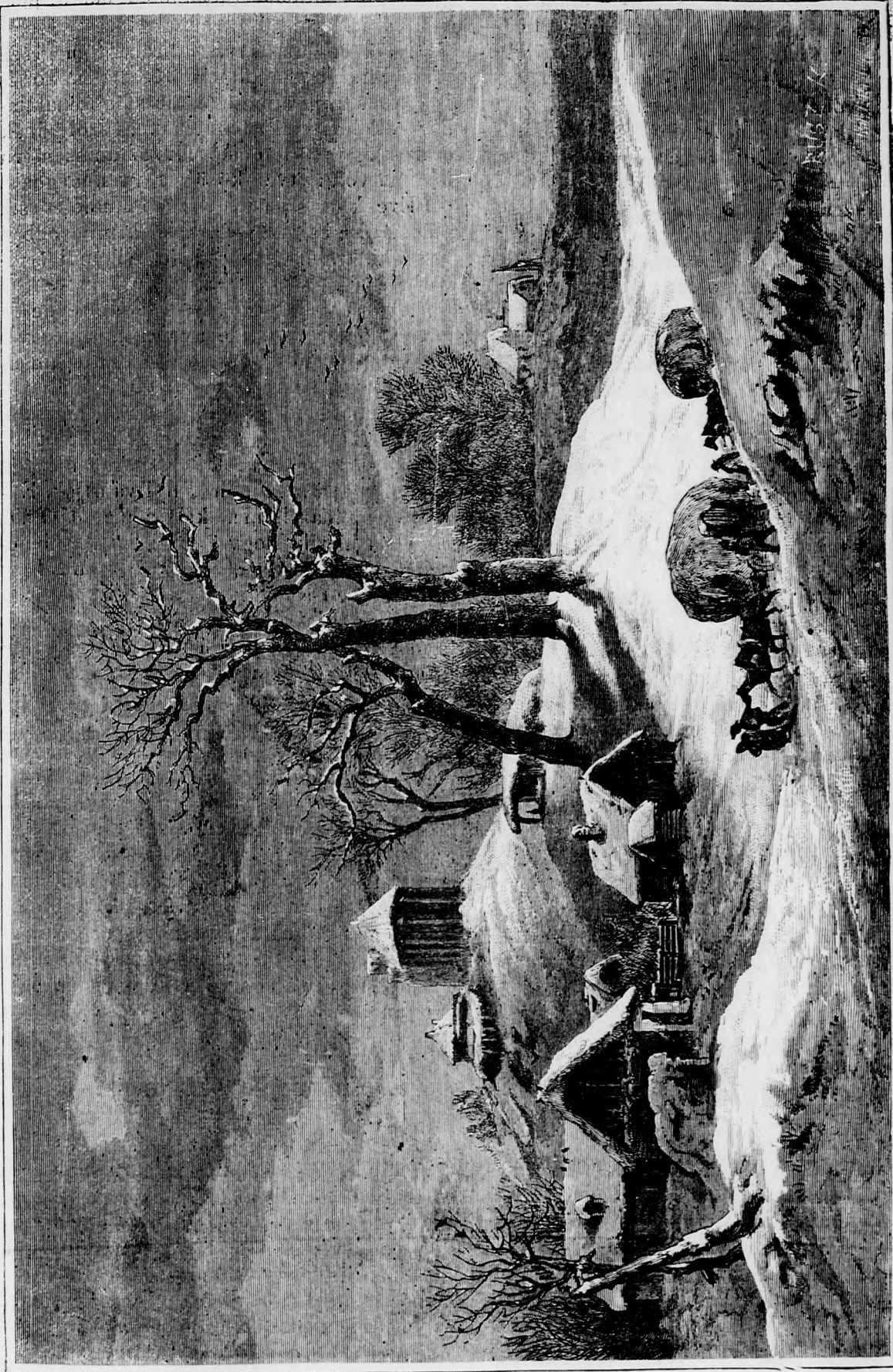
Istenitélet méreg által.

A középkorban több olyan dolog vala divatban, a miket ma — hála Istennek — csak hírből ismerünk; ilyen volt az úgynevezett istenitélet is.

Ha valakire gyanu esett, hogy valami bűnös tettet követett el, — akkor az illetőt, ártatlanságának vagy bűnösségének kiderítése végett, istenitélet alá vetették, melynek többféle neme volt. A gyanusított egyénnek vagy izzó vaslemezen kellett meztelen lábbal átlépdelnie, vagy tüzes vasat kellett kezében tartania, vagy vízbe dobták, vagy páncezós vitézzel kellett könnyű ruhában megküzdenie, stb. Ha a tüzes vas nem égette meg lábát vagy kezét, avagy ha sebe hamar

A huszár foglyai. (Lásd szöveget a 85. lapon.)

Téli tájkép. (Lásd szövegét a 94. old.)

begyógyult, vagy ha a vízben alámerült, vagy ha a pánczélos vitézt legyőzte, — akkor ártatlannak mondták, ellenkező esetben pedig elítélték a bírák.

E próbát nevezték istenitéletnek, a mit pedig inkább isten-kisértésnek lehetne mondani, — mintha bizony az Uristennek nem volna egyéb gondja, csak hogy egy pár bíró parancsára csodát tegyen!

No de az ártatlanság bebizonyításának e furesa nemét, melynek oly sokan eshettek áldozatul, a felvilágosodás régen számüzte a gyakorlatból. És mégis, van egy tartomány Afrikában, a hol az istenitélet még napjainkban is szedi áldozatait; ott azonban sem nem tüzet, sem nem vizet, hanem mérget alkalmaznak az ilyen próbáknál.

A biafrai öbölbe ömlő Ó-Calabár folyam mocsáros partjain ugyanis egy kúszó növény tenyészik, melynek neve a benszülötteknél „ezere“, a nyugat-afrikai angolok nyelvén pedig „chopnut“. — E növény számtalan fehér-vörös virágai, melyek közül azonban rendszeren kevés érik gyümölcsesé, pompás látványt nyújtanak; magva finom mérget rejt magában, melynek káros hatása attól függ, erős, vagy gyenge természetű-e az ember? A mag ezen tulajdonságát a benszülöttek ártatlansági próbául használják fel azoknál, a kik — boszorkányság (!) gyanújába estek. Mert hát az e kerületben lakó néptörzs mindent, a minék okát nem ismerik, valami kártékony hatalomnak tulajdonít, sőt még olyan eseményeket is, melyek a mindennapiak közé tartoznak, mint hirteleni halálozás stb., ez ördögi hatalom befolyásának ró fel. A benszülöttek már most azt hiszik, hogy az „ezere“ magva egyszerű és csalhatlan szer a boszorkányosok leleplezésére.

A gyanus egyénnek meg kell ennie egy ilyen magot; ha ártatlan, ismét kiadja magából, ha pedig vétkes, meghal!

A Calabar-kerületben ezen istenitéleti szokás már ősrégi.

Mindenkinek fel szabad jelenteni azt, a kire gyanuja van, hogy boszorkányság, vagy varázslat által ártott neki. A falu bírása, kinél a feljelentés történt, tanácskozássra hívja a szomszéd falvak bírjait. Ezek előtt a feljelentő ismétli vádját, mire megidéz a vádlottat, kinek az ezere-magot kihall-

gatás vagy minden önvédelem nélkül meg kell ennie.

Néha az ártatlansági próba tömegesen történik, mint például 1834-ben, mikor is egy híres, Ephraim nevű törzsfőnök halálakor valamennyi rokonainak és szolgálóinak ezere-magot kelle enniök. Ez aztán szomorú lakoma volt: ötven közül negyven meghalt.

Évenként száz meg száz emberélet esik áldozatul e borzasztó szokásnak, mi azonban lassankint már ott is ki kezd menni a divatból.

Az istenitélet végrehajtásánál rendszeren következőleg járnak el: A számos nézővel ellepett piacon a pap először valami imádságot mond, aztán átnyújt a vádlottnak egy egész magot, melyet az lassan megeszik. Néha a magot vízben főzik és italként alkalmazzák. Ha a vádlott kiadja a mérget, ünnepelesen ártatlannak nyilvánítják. Ekkor a vádlónak is meg kell a magot ennie, mert azt hiszik, hogy ördögi hatalom befolyása alatt jelentette föl az ártatlant. Legtöbb esetben a feljelentő annyira meg van győződve állítása igazvoltáról, hogy a vádlottal egyszerre veti alá magát az istenitéletnek, s így nem ritkán megesik, hogy mind a kettő meghal, vagy mind a kettő elkezdi hányni, — ekkor aztán a bírák nagyon meg lehetnek akadva, hogy melyik volt hát tulajdonképen a vétkes?

E mérget gyakran gyilkosságokra is használták és használják mai napig is.

Az „ezere“ növényt Cristison Róbert ismertette meg körülményesebben 1854-ben, és az említett mérget jelenleg már többféle betegség ellen hatásos orvosi szer gyanánt is használják. Így hát a mi százaknak halált okozott, ugyanaz most százaknak vissza fogja adni az életet.

Volt-e feje, vagy nem?

— Mese. —

(Képpel.)

Tiripócs város kapuja előtt volt egy sebes folyású mély patak, s annak partján állt egy pompás diófa, melynek egyik ága egészen a víz színéig le vala konyulva. A különben is nagy bölcseségükről híres tiripócsiak sokszor törték azon az eszöket, vajjon miért hajlik azon ág a vízre? s a

tanácssteremben mindenféle ócska csiziós könyveket is előszedtek, hátha talán a nagy titkot azokból kiolvashatnák. Hanem a csizióban volt elég álomfejtés, szerencsemondás, — de a kívánt kérdésre az sem tudott megfelelni.

— A fa tán búsúl, — szólának, — bizony a vízbe akarja magát fulasztani.

— Dehogy! — mondá egyszer sok gondolkodás után a polgármester, — nem búsúl az, hanem szomjazik, itassuk meg, s mindjárt vége lesz minden bajának.

— Ugy van, ugy van! — kiáltá az összes kupaktanács, — itassuk meg, hogy ne epedjen el itt a víz szélén!

S mindjárt hozzá is fogtak a nagy munkához; a polgármester saját személyében felment a fára, s tetejében vastag kötelet hurkolt sudarára, melynek végét a böles tanács most egész erejével húzni kezdé, hogy a fának ágai a vizet érijék, hadd igyék kedvére; a polgármester maga is felülről nyomta az ágakat, — de jaj! — egyszerre elszakadt a köté, a fa visszapattant, s egy ág úgy nyakon ütötte polgármester uramat, hogy a fejét is leszakította.

A fő a vízbe, a fejetlen test pedig a partra esett.

Volt most hát óbégatás és ijedtség, de végre maguk sem tudták a tanácsos urak, vajjon volt-e még akkor feje a polgármesternek, mikor felment a fára? — Azt bizony nem tudta egyik sem bizonyosan, s elhatározták, hogy legjobb lesz, ha elmennek a feleségéhez s megkérdezik tőle, volt-e férjének feje, mikor a háztól elment?

— Azt én bizony nem tudom, — mondá

a polgármesterné; — szombaton még megvolt, mert megmostam és kifésültem, de azóta nem igen ügyeltem rá, ha férjem fejfel jár-e vagy a nélkül; különben nézzék meg az urak ott abban az ócska kalapban a fogason, — néha abban is szokta tartani a fejét, ha pedig ott nincs, akkor bizony nem tudom, hová tette.

Levették és megvizsgálták a kalapot, — de az bizony üres volt, — s így az egész város mai napig sem tudja: volt-e a polgármesternek feje, vagy nem, mikor a diófára mászott.

Téli tájkép.

(Képpel.)

Szomorú az idő,
Gyászol az ég alja,
Hogyne gyászolna? hisz'
A természet — halva . . .
Szemfedővel a tél
Hosszan le is fődte,
Jajgató, nyögő szél
Sír, zokog fölötte . . .

Kerek domb oldalán
Egypár öreg vén fa,
Árnyékukban nyáron
Utas pihent néha;
Most csak varju károg
Lombtalan águkon,
S gubbasztva néz végig
A kigyózó uton.

Fák mögött a dombon
Régi templom látszik,
Barna kövein az
Idő foga vászik;
Örködön tekint le
Az egész vidékre,
Hangzik ezüstszava
Reggel, este, délre.

Odalent az aljban
Kis házikók állnak,
Csendes otthonai
Sok békés családnak;
A halom lábánál
Összebujnak szépen,
Mint a pelyhes csibék
A kotló körében.

Amott meg az uton
 — Mint egy-egy vitorla —
 Ponyvás tótszekerek
 Jönnek nyikorogva;
 Azaz dehogy jönnek,
 Csak úgy kapaszkodnak,
 Hej! van elég dolga
 Suhogó ostornak!

No de nemsokára
 A faluba érnek,
 Pihenése lesz ott
 Lónak és szekérnek,
 S kik a szekér mellett
 Gyalog kocsikáznak, —
 Feledik ott baját
 Gyalogkocsizásnak.

Egy kis történet.

(Kaland.)

Németből fordítá: *Rosenmeyer L.*

Néhány hó előtt, — így kezdé elbeszélését egy utazó, — Dánországba utazva késő éjjel egy kis helységbe jutottam, hol az éjt akarám tölteni. A vendéglős azt mondá, hogy miután holnap akasztás lesz a faluban és már sokan vannak nála beszállásolva, nekem nem adhat helyet. Akkor, felelém, én azon közelfekvő várba megyek, hová a tulajdonos bizonyára beereszt és egy üres ágyat is átenged.

De a gazda az odamenést nekem nem akará megengedni, mivel — állítása szerint — egy negyedév óta ott kísértetek lakoznak; ez azonban engem legkevésbé sem rettentett vissza, s a gazda — minden ellenvetésének dacára — kénytelen lön nekem a vár kulcsait átadni.

Miután magamat kellőleg elláttam, egy szolgáló kísérete mellett a várba mentem, hol nem feküdtem le, a történeendőket meg akarván várni; asztalomra két gyertyát s melléjük két töltött pisztolyt tettem s időtöltésül a vendéglőből magammal hozott újságot kezdém olvasni.

Sokáig semmi sem hallatszott. De midőn a vár órája a 12-öt elkongta, háromszori halk kopogás után kinyilt az ajtó, s rajta egy iszonyú alak lépett be, ki így szólt hozzám mennydörgő hangjával:

— Én vagyok Mephistopheles. Légy köszöntve váramban, s búcsút vettél-e nőtől és gyermekeidtől?

Én kezdetben megijedtem s egész testemet borzalom futotta át, — szolgálomra pedig ne is gondoljatok. De midőn a szellem hozzám akart közeledni, egyik pisztolyomat felvettem s orra alá tartottam. Ez használt, mert ő, miután mutatóujját fenyegetve felémelé, ép oly léptekkel távozott, mint a milyenekkel bejött. Midőn láttam, hogy távozik, bátorságot kapva követém, — de egyszerre eltűnt a lépcsőkön, s úgy látszott, mintha a földbe süllyedt volna.

Keresni akarva ide-oda tapogatóztam, mignem végre a föld megszűnt alattam s egy sötét lyukon keresztül egy földalatti üregbe estem, hol gyertyafény üté meg szememet. Itt hat különös legényt láttam, köztök Mephistophelest, nagy tűz körül dolgozni. Közelökben pedig mindenféle eszközök voltak és két asztal tele tallérokkal. Ekkor vettem észre, hogy hányadán van a dolog; mert ez egy titkos társaság volt, mely a vártulajdonos távollétét felhasználván, itt üzte mesterségét; ezek bizonyára érintkezésben állottak egyesekkel, kik őket a várba jövő idegenekről tudósították, s ezeket aztán oly félelembé ejtették, hogy másodsor ovakodtak a várba jönni.

E szorult helyzetben bänni kezdtem vigyázatlanságomat, mert egy sötét lyukba tolattam, hol jól hallottam, mint tartanak fölöttem hadi törvénszéket. Egyik azt mondá: „Legjobb lesz, ha megöljük,“ — de a másik felelé: „Élőször hallgassuk ki, hogy kicsoda: hol lakik? s minő mesterséget üz?“ De midőn megtudták, hogy én előkelő kopenhágai ur vagyok, így szólottak: „A dolog igen rosszul áll, mert ha elvész s a vendéglőstől megtudják, hogy a várba jött, akkor a vár minden zugát kikeresve ránk akadnak, s mindnyájan a kötélén végezzük éltünket.“

Igy nekem kegyelmet adtak, de előbb esküvel kellett köteleznem magamat, hogy titkukat el nem árulom, s lakásomat is meg kellett mondanom, hogy folyton figyelemmel kísérhessenek. Ezután egész reggelig néztem, mint készítik az aranyakat. Midőn megvirradt és a nap a pinczelyukon keresztül kezdett nézni, s az utcán az ostorok

csattogása, a csordás kürtölése hallatszott, búcsút vettem tőlök s jó kedvvel mentem le a vendéglőbe, nem is gondolva arra, hogy fegyvereimet, órámat s burnót-szelenczémet a várban hagytam.

Midőn a gazda meglátott, mondá:

— Hála Istennek, hogy önt ismét látom! Ön miatt egész éjjel nem aludtam. Hát mi történt önnel?

De eskümet nem akartam megszegni s így hát nem is feleltem kérdésére. Kopenhágában is hallgattam, s magam sem gondoltam többé ez eseményre. De néhány hét múlva a postán egy kis ládát kaptam, melyben egypár uj fegyver, egy gyémántkövekkel kirakott aranyóra s egy finom burnót-szelencze feküdt, következő levélkével:

„Ezt önnek küldjük nálunk kiállott félelméért, s köszönetül hallgatásaért. Most mindennek vége van, s akárkinek elbeszélheti ezen eseményt.“ — —

* * *

E történetet a kopenhágai ur egykor elbeszélé egyik barátjának, s így jutott az hozzánk is, mit viszont mi olvasóinknak beszélünk el, kik e történetből is láthatják, hogy kísértetek nem léteznek.

Kis köszöntő.

Tanár névnapján.

Tél van. Sötét fellegekkel
Van boritva az ég boltja;
Elrejtőzött a szegény nap,
Sugarait most nem ontja . . .
Mit beszélek?! hiszen öröm-
Teljes lelkünk ege felett
Nem lebeg egy felhőske sem,
Hanem ragyog szép kikelet.

Tél van. Lombkoronájától
Meg van, végkép meg van fosztva
Az erdőnek s a mezőnek
Minden fája, minden bokra . . .
Mit beszélek?! hiszen szívünk
Telve égő ohajtással,
S nemes, dicső tetteidért
Értted lángoló hálával.

Tél van. Fagyos szélvész süvölt
A gyász hószemfedél felett;
Szomorúság karolja át
Mind a földet, mint az eget . . .
Mit beszélek?! hisz keblünket
Örömmel öleli karja;
Gazdag ohaj zeng ajkunkon,
Mert ma — dicső nevednapja.

Tél van. Kiholt s néma a föld,
Hallgat mező, hallgat berek;
Fülemile és pacsirta
Nem csattogat most éneket . . .
Mit beszélek?! hisz lelkesült
Üdvözetet dalol ajkunk,
S neked jó tanárunk, minden
Jót, szépet s nemest ohajtunk.

Lelkünk mélyéből ohajtjuk:
Jótettekben dús életed
Soha, soha ne érezzen
Legkisebb mérvben sem telet.
Bánatfelhő ne borongjon
Nemes lelked szép mennyboltján,
El ne némuljon örömed
Fülmiléje szived bokrán.

Lelkünk mélyéből ohajtjuk:
Tündértavas legyen élted;
Vigságod lombkoronája
Úszszék árján szűz napfénynek;
Egészséged fris patakja
Lejtsen bájvirágok között,
S megelégedés lepkéi
Ragyogjanak azok fölött.

V. M.

Ifjusági könyvtár.

— „Öt mese Répafi nevű hegyi tündérről.“ Ez a czime egy csinos mesekönyvrnek, mely nemrég jelent meg Heckenast Gusztávnál. — Tudjátok-e, kicsoda volt Répafi? Répafi a mezék országában egy híres bányatündér, kinek hatalma a föld színe fölött csak néhány mértföldnyire terjed, hanem aztán a föld gyomrában korlátlanul uralkodik, s ott dolgoztat az ő manóival, mint bányászlegényekkel, kik majd gátakat emelnek az elötölülő tűzár ellen, majd ásványos gőzöket támasztanak, hogy a sziklaereket nemes érezekké változtassák. Répafi, a hatalmas hegyi tündér, néha kedvet kap az emberek közé jönni, vagy azokkal érintkezni, a kikkel ezertéle tréfát üz, mert tudnotok kell, hogy Ré-

pafi barátunk szeszélyes, erőszakoskodó, pajkos, goromba, kevély, hiú, néha jószívű, nemes, érzékeny, néha keményszívű, álnok, — a mint épen hangolva van. Nevét onnan kapta, hogy egyszer egy királyleány, kit ő elrabolt, egy nagy táblaföld répáit megolvastatta vele, s míg a tündér a répákat háromszor is megolvasta, addig a királyleány elmenekült; — innen száradt rajta a Répafi név. — Erről a hegyi tündérről szól az öt mese, melyeket a fön czimzett képes regékönyv tartalmaz. Ára 50 kr.

— „Csalavér róka története.“ Ez aztán a mulatságos könyv! Azt tudjuk, hogy a róka furfangos egy állat, hanem az a sok bolondos esiny, a miket Csalavér koma véghezvitt, még a többi rókákat is bámuló csodálatra ragadhatná. Bevádolták a királynál, az oroszánynál, mint gyilkost, rablót, tolvajt, a kinek megbüntetését követelik; megidézték Csalavér uramat, el is fogták, halálra is ítélték, már a kötél a nyakán volt, — és a kópé mégis megmentette bőrét furfangossága által, — de a mi több, párviadalban az egész udvar szemeláttára legyőzte halálos ellenségét, a farkast (persze megint fortélyos fogással); aztán a király ünnepelesen ártatlannak nyilvánította, tisztségekkel halmozá el és kegyébe fogadá Csalavért, ki ekképen az egész udvart lóvá tette. És mindez minő szépen van leírva s minő szép képecskével ábrázolva! A ki a tréfás elbeszéléseket szereti, — pedig ki ne szeretné szokat, — az csak vegye kezébe „Csalavér róka történetét“, s tudom, hogy addig le nem teszi, míg az utolsó betűig át nem olvasta; s ha átolvasta, — a nyert élvezeten kívül még egy tanulságot is merithet belőle; azt: hogy a ki a hizelgést szereti, az mindig a hizelgők bolondja, és másodsor: többet észszel mint erővel! — „Csalavér róka története“ megrendelhető Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában (Pest egyetem-utca 4. sz.); ára 50 kr.

Mulassunk.

Toll-labda.

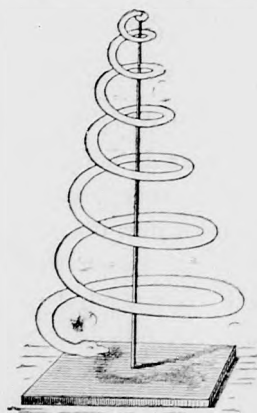
Minő pompás multság az, szép, csendes délutánon vígan labdázni a zöld gyepen! Hanem most a gyepet hó fődí, s ha nem is fődí, a hidegtől meggémberedett ujjaink nagyon ügyetlenül kezelnek a labdát, — eltekintve attól, hogy a téli időben a szabadban való labdázás a legnagyobb mérvben veszedelmes lenne egészségünkre nézve. Hát a szobában nem lehetne labdázni? Igen bizony, hogy képeket, tükröt, ablakot betörjünk! — De mégis, — ismerék én egy labdát, melylyel a szobában is minden baj nélkül játszhatni, s ez a toll-labda. A picziny, színes tollbokrétával ékeskedő labdát a játszótársak „ütövel“ egymásnak röpitik, — vigyázva, hogy a toll-labdát el ne ejtsék. Az ütő egy, fogantyúval ellátott, tojásdad

alaku abrincs-féle faeszköz, melyre ruganyos húrhaló van feszítve. Ez igen kedves, az ügyességet és szemmértéket nagyon fejlesztő játék, melyet ketten, vagy többen is játszanak egyszerre. Ha többen játsznak, akkor körbe állnak, egyenkint olyan húros ütőt tartva, — s öröm látni, hogyan száll és fordul a toll-labda, szívárványos íveket írva a levegőben.

Forgó-kigyó.

Ez csendes multság, de néha-néha az is megjárja! Faragunk egy vékony pálcácskát és lehető finomra meghegyezzük; aztán talapatot készítünk neki, vagy beszurjuk egy almába, vagy egy burgonyába, hogy egyenesen álljon. Most egy darab kerek papírból kacsaringós kigyót met-

szünk ollóval, s ha tetszik, a kigyót ki is festjük, aztán gyengén feltűzzük a pálcácska hegyére és mindenestül a meleg kályhára állítjuk. A kályhából kisugárzó melegség gyenge légmozgást okoz, és a papirkigyó szépen elkezd forogni, mintha eleven lenne.

A kalitka.

Ez nagyon vidám társasjáték, melynél jól kell vigyázni s mely a találékonyságot ugyancsak pró-

bára teszi, mert a madarásznak mindig egy kis történetet kell kigondolnia, melyre a többieknek figyelniük kell. — A társaság minden tagja ugyan is egy-egy madárnevet választ magának, a melynek hangját utánozhatják. A madarász a kör közepére áll és egy hirtelenében kigondolt történetet beszél el, melyben mindazon madárnevek előfordulnak, a melyek a társaságban képviselve vannak. Például a madarász mindazokat a madarakat el akarja adni, hogy kalitkába jussanak; ekkor megnevezi először a baglyot (hu hu), — ennek soha sem szabad a madarak közül hiányozni, — azután a kakast (kikiriki), a kakukot (kukuk), a fürjet (pitypalaty), a ludat (gágá), a pacsirtát (tirilili) stb. A madarak hangjának ezen utánzása már magában is gyakran nevetést idéz elő, mert megjegyzendő, hogy mindenki, ha az általa választott nevet hallja, utánozni tartozik ama madár kiáltását vagy énekét, s aztán tovább figyelmez a madarász elbeszélésére. Ha a madarász a kalitkát emliti, akkor valamennyi madár kiáltoz, ha pedig egyes madarat nevez meg, akkor csak ez hallatja hangját, ha pedig a bagolyról emlékszik meg, akkor csak ez kiált: hu hu, — de a többiek kezeit felnyújtják és megint lekapják, mintha a ragadozó madár elől el akarnának repülni. A bagoly azon igyekszik, hogy egy kezet megfoghasson; ha ez sikerült, akkor a megfogott madár lesz a madarász, ez pedig amannak a helyét foglalja el. Ha valaki nem kiált, mikor madár-nevét kiéjtik, — zálogot tartozik adni.

Krónika.

— **Eötvös-ünnepély.** Szegeden az olvasó-egylet folyó hó 2-kán a dicső-émlékű Eötvös József báró emlékére ünnepélyt rendezett; voltak szavatelok, énekdarabok és egy emlékbeszéd is, melyet Vész Albert főreáltanodai igazgató tartott.

— **Egy mákvirág.** A rátóti póstakiadó, egy reményteljes fiatal ember, nagyobb összegű pénzt elsikkasztván, megszökött, de a pandurok nyomára akadtak s egy hét mulva a sz.-mihályi molnárnál elfogták. A mint a fiatal embert Sz.-Gotthard felé kísérve, a Rábához értek, ő a három-öles part-ról vízbe vetette magát és átuszott. A pandurok egyike ismerően azon a helyen a Rábát, alább került, s társával együtt átgázolt a vizen, és a menekvőt egy erdő szélén megint elfogták, aztán átadták a törvényszéknek.

— **Áldozatkész buzgalom.** Egy dunántúli városban több tüzoltó ült együtt egy vendéglőben. A többi közt szóba jött, hogy bizony jó volna, ha az egylet pénztárát valamiképen szaporítani lehetne. Erre a jelen voltak egyike azt indítványozá, hogy a jelenlevők adják el szakállaikat egymásnak a pénztár javára. Az eszmét fölkapták s rögtön megkezdtek a vásárt, vagyis a szakáll- és bajusz-

árverezést, — s miután épen egy ahhoz értő egyén is volt a társaságban, azonnal hullt a bajusz, hullt a szakáll, s az egylet pénztára ily furcsa módon néhány percz alatt majd 50 forinttal gyarapodott. Ez aztán az áldozatkész tüzoltói buzgalom!

— **A kolera alatt Magyarországon megbetegedett összesen 21,053 egyén; ezek közül meggyógyult 11,971, — meghalt 8379, orvosi ápolás alatt maradt 703 egyén. Hál' Istennek, e pusztító járvány már az egész országban majdnem mindeütt megszűnt.**

— **Rablás választóvívvel.** Temesvárott a belvárosban egy ur éjjel hazafelé ment, midőn hirtelen egy ismeretlen ember választóvizet locsolt arczába; a meglöcsölt ur a fájdalom miatt elveszté lélekjelenlétét, s midőn magához tért, 180 frttal bélelt tárczájának hült helyét találta. A választóvizes ember a tárczával együtt nyom nélkül eltűnt.

— **Megtörtént.** Nagyváradon a sorozás alatt kérdi egy sorozó bizottsági tag a cigány suhaneczot, hogy: miféle vallásu? — Itt lakom, ugymond, a körösparton. — Hova való vagy? — Református, — felelé az ujoncz, — különben a tiszteletes ur jobban tudja, mert én már elfelejtettem. — Erre ugyan rájlesztett a veres nadrág.

— **Régiségek.** A nagyváradai vársánczok közt gödröket ástak, s ezek egyikében, mintegy 8–9 lábnyi mélységben, három roppant nagyságu vasgolyót, pénznemeket s egy hatalmas vasinget találtak, mely utóbbit Duded József, ki a gödröket ásatta, a biharmegyei muzeumnak adott át.

A nagyvilágból.

— **Európa 25 legnagyobb városa** a legújabb népességi adatok szerint, lakói számához képest ekképen állítottatott össze: London 3.800,000, Páris 1.850,000, Konstantinápoly 1.075,000, Bécs-külvárosait is ideértve 900,000, Szt.-Pétervár 670,000, Liverpool 520,000, Manchester Salforáddal 500,000, Glasgow 470,000, Nápoly 440,000, Moszkva 400,000, Birmingham 370,000, Lyon 324,000, Dublin 320,600, Madrid 318,000, Brüsszel külvárosaival 318,000, Marsaille 312,000, Pest-Buda 280,000, Amsterdam 280,000, Leed 260,000, Lissabon 260,000, Varsó 250,000, Hamburg 226,000, Róma 226,000, Turin 210,000.

— **Fejedelmi nevek.** A siami két király — különösen az első — annyi ezifra hangzásu névvel bír, hogy egy lélegzetre ki se lehet mondani, még ha tudná is az ember könyv nélkül. Az első király nevei ime ezek: Somddetch phra Param'ndr Maha Chulalonkorn Pantindr Debia Maha Mongkut Purusiaratane Rajrawiwongse Woruttamabongse Paribat Warakhattiarajanikarotow Chaturant param Mahachakrabattirajasangkas Parandhamika Maha Rajadhiraj Paramnarth Pabitre phra Chulalonkorn. A második király rangra hátrább áll-

